

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. An ex parte defuncti requiratur aliquid, ut Indulgentia Altaris privilegiati
habeat suum effectum? Idem est dicendum de aliis Indulgentiis? Ex p. 9.
tr. 2. r. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](#)

Tractatus Primus

etiam Sacrificij illi applicare, vel sufficiat fructum sibi referando, Missam celebrare ex intentione, & voluntate obtinendi illi Indulgencias? Respondeo communiter utrumque requiri, & haec per modum unius, & eiusdem Defuncto applicari: quia cum Pontifex concedit Indulgencias ad liberandam animam e Purgatorio, dicendo Missam in tali Altari, vel Ecclesia videtur consequenter exigere; vt Sacrificium eidem anima applicetur: in rigore tamen non videtur semper necessarium, nisi verba priuilegij id sonent; sicut videtur est in forma priuilegij *sup. citati*, vbi dicitur: *Quandounque Sacerdos Missam Defunctorum pro anima cuiuscunque fidelis, ad prefatum Altare celebrabit, anima ipsa de Thesviro Ecclesie Indulgentiam consequetur.* Secundum hoc indulmentum igitur ex mente Pontificis requiritur ut non solum indulgentia sed & Sacrificium applicetur Defuncto: si tamen in Indulgencia solum diceretur: *Quoties Sacerdos Missam in tali Altari celebrabit animam e Purgatorio, tunc satis esset Missam celebrare absque eo, quod fructus illius isti animae applicetur, sed sola indulgentia, & idem a simili dicendum est, cum pro indulgentia lucranda praecepitur ieiunium, visitatio templi, peregrinatio, & maximè eleemosyna, quae in bonum tertii imponitur.* Ratus autem, cur non videtur semper requiri, ut fructus operis iniuncti vna cum Indulgencia applicetur ipsis animabus est, quia, cum in indulgentiis requiriatur opus aliquod, non necessarium exigitur, ut satisfactoriorum; sed vt piam, vel conducens ad cultum Dei, &c. quae compleri possunt absque eo, quod fructus operis iniuncti applicetur isti Defuncto pro quo quis lucratur Indulgencias. Ita Ruteus, qui pro hac sententia citat Noguum, & Filliucium.

3. Nota etiam Quintanadueñas in *Theol. mor. tom. 1. in Appen tract. 1. dub. 15. n. 3.* docere, quod cum conceditur liberatio animae purgatorij, pro qua dicatur Missa, vel recitetur Corona, aliudve simile opus fiat; tunc necesse erit substantiam operis, id est, Missam, vel Coronam, seu satisfactionem ex opere operantis ex illa prouenientem, applicari a lucrante quando vero dicitur: *Quoties dicit coronam, vel Psalmum liberabit Animam Purgatorij probable est, non requiri talem applicationem, specificam operis.* Ita ille.

4. Et tandem nota id, quod obseruat Lauorius de *Indulg. part. 2. c. 10. vbi sic querit: [An Missa, quae celebrantur in Altari priuilegato, applicata pluribus aquæ pariter proficit singulis, ita vt una Missa, quæ dicitur pro vno, possit proficere pluribus?* Respondet: Aliqui ita distingunt: aut sumus in modo congratulationis, & vinica Missa applicata pro vno, proficit omnibus: aut in modo expiationis, & tunc secus. Dicitur per modum expiationis, quando quis applicat Missam pro tali anima; tunc enim illi tantum proficit pro qua applicatur, quia expiat, id est, purgatur, & liberatur illa anima per illud Sacrificium Missæ; ideo Missa relæta pro particulari, non est pluribus applicanda: alias est diuidere aurum, quod debet persoluti vni, pluribus.] Hæc Lauorius.

RESOL. VII.

An ex parte defuncti requiratur aliquid, vt Indulgencia Altaris priuilegjati habeat suum effectum?
Idem est dicendum de aliis Indulgenciis. Ex p. 9. tract. 2. Ref. 6.

*Sup. hoc
sup. in Ref. 3.
cursum in §.
vit. paulo*

5. *E*xistimauit Henr. de Ganda quodlib. 11. q. 26. Caeteranus tract. 16. de Indulg. q. 5. vers. quoad tertium. Nauarrus de Indulgenciis, notab. 22.

n. 42. & alij suffragia specialiter quibusdam Defunctis applicata, non habere in illis effectum, nisi metum aliquod praeserbit: eas autem solas dicunt meruisse, quæ dum viuerent, sollicite curarunt satisfacere pro peccatis, & deuotionem habuerunt ad suffragandum Defunctis, &c. Idem docent de indulgentiis, quas dicunt illis etiam solis professe, quia in vita haierunt deuotionem erga Claves Ecclesiæ donatissimam Indulgenciarum: illas autem, quæ dum viuerent, nullam curam Defunctionem habuerunt, nec satisfacere pro peccatis studierunt, docent non innati aliorum suffragii, licet specialiter pro illis sint; idque in vindictam indeutionis, & incuria.

2. Verum hæc doctrina non est admittenda, vt non admittunt Henriquez, Valentia, Suarez, Copinch, & Layman, quos citat, & sequitur Castrus Palau tract. 24. disp. 2. n. 1. cui addit Granatum in p. Conr. 12. tract. 5. disp. 6. n. 2. Lauorius de Indulg. p. 1. cap. 10. n. 118. Lessium in p. D. Thom. c. 5. de Indulg. dub. 3. n. 41. Et ratio est: quia ad Indulgencia applicationem solum requiritur ex parte eius, cui est applicanda, ne ponat obicem: quia est quedam liberalis donatio, & poenitentia remissio. At co ipso, quod caret peccato, non ponit obicem. Ergo negligencia praecedens obstat non potest, quandoquidem peccatum mortale non constituit. Quod si de facto mortale fuit, pefit penitentiam delectum est. Neque contrarium docuerunt Augustinus in cap. Non afflimes. 1. q. 2. & Gregor. lib. 4. Dial. cap. 39. sed affirmant, non professe orationes, & Sacrificia his, qui in vita confequent gratiam, non comparantur, vt proficiat de hac vero negligencia in satisfaciendo, nec verbum loquuntur sunt. Itaque contra Caeteranum, Nauaratum & alios assero, quod sacrificia, & suffragia effectum sortiuntur in subiecto capaci, in quo est nullum impedimentum: sed in animabus Purgatorij nullum est impedimentum, cum sint in statu gratiae; ergo in illis sortiuntur effectum. Nec est, quod dicit Caeteranus, defectum deuotionis praedictæ erga Defunctos esse impedimentum: non enim est impedimentum ex natura rei vt constat, cum omnes animæ Purgatorij, ratione solius status gratiae, sint aquæ capaces, & susceptive fructus Sacrificiorum, & suffragiorum; neque est ex ordinatione diuinæ, cum nullibz confitit, Deum ita ordinasse; proinde quod non est temere allendum. Deinde deuotio præhabita erga Defunctos potest quidem in animabus habere rationem cuiusdam dispositionis moralis ad specialem aliquem effectum: non sequitur tamen, defectum illius deuotionis in aliis animabus dicere impedimentum ad recipientem fructum sacrificiorum, & suffragiorum, qui illis specialiter applicatur. Et licet verum sit, congruum esse, quod Deus specialiter remuneret deuotionem eorum, qui in vita fuerint affecti erga animas Purgatorij; suppetunt tamen alia media, quibus Deus eam deuotionem remunerare potest, abfque eo, quod dicitur, Sacrificia, & suffragia illis solis professe, non autem aliis, licet specialiter illis applicentur.

3. Ad argumenta Caeterani respondeo, quod nullum est, animas Purgatorij, eo ipso, quod sunt in statu gratiae, meruisse solum, vt suffragia illis applicata professe possint, non autem vt actu proficiat. Ad confirmationem respondere, subtilitatem illam effice frustream: potest enim statu gratiae, cui responderet primum esse, respondere etiam effectus accidentalis; unde meritum hic non dicit dispositionem aliquam veram, & positivam, sed tantum capacitem, quæ in animabus à statu gratiae oritur. Ad aliam rationem desumptam ex verbis D. Th. in p. 9. 52. art. 8. ad 1. colligitur, Christum descendendo ad Inferos, liberasse qualibz animas, ratione deuotionis præhabentes, dum viuerent, ad mortem suam, id ex speciali privilegio.

De Altaribus Priuilegiatis. Ref VIII.

et illegio fieri debuit, & ob descensum Christi extraordinarium ad Inferos ; quod non inducit legem communem, quam constitueret vult Caietanus. Ergo.

4. Et ideo, praetor Doctores citatos, nostram sententiam tenet Philippus de la Cruz in *Thesauro Ecclesiastico*, p. 6.6.5. b. v. b. ait: [La tercera condicion, dizen algunos, es que para ganar las Indulgencias, y conseguirlas, ay un tiento a las animas particular deuocion, y aficion, y que parece cosa justificante el que se ayta tiento, y cobra indigna, que apropiechen las Indulgencias a aquellos, que no tuvieron cuidado de fauorcer a sus hermanos, y no lo haciendo, parece hazian menorrecio de ellas, pues no cuidaban de alentar a las animas de sus amigos, y compaños, y fieles hijos de la Iglesia. Esta doctrina me parece alpera, por ay muchos tan desdiciados, no solo de las animas, pero de la suya propria, que infia, y apriera mas la dificultad; es cierto que en el resto de su vida no se acuerdan mas que de sus gustos, y entretenimientos, con dia o pflan hasta el fin de sus dias, los quales por dispensacion soberana murieron confusados, y con los sacramentos, y bastante contrition, y suficientes diligencias para salvarse, y estas almas sufriendo penas, y siendo ayudadas de la Iglesia con sufragios, oracio-

R E S O L . V I I I

Missa celebrata in Altari privilegio cui prodest, si anima proga offeratur non existat in Purgatorio? Difficiliter tanen existit, quomodo satisfactiones illae applicentur animalibus indigenibus, & derelictis, an feliciter Deus ex misericordia sua voluntate id preferat, vel alla ratione id faciat? Ex p. 9. tract. 2. Rel. 7.

S. 1. **A**D hoc dubium respondet Rubens de *fructu applicatione Sacrificij Missæ*, lib. 3. disp. 2. quæst. 2. dub. 4. num. 12. credibile esse , fructum Sacrifiorum , & suffragiorum applicatum iis , in quibus non habet effectum , vel quia sunt in Cœlo , vel in Inferno ; ex diuina misericordia aliis indigentibus applicari , pro quibus non sunt suffragia . Ita D. Thomas in 4. disp. 45. quæst. 3. ad 2. Eum lequuntur Adrianus quodlib. 8. art. 4. Corduba. lib 1. quæst. 3. opin. 5. **E**t de residuo . Fraxinellus sct. 3. §. 11. num. 3. &c. Probat D. Thomas ex Damasceno , *Serm. de dormientibus* , ubi ait : [Deus , tanquam iustus , committetur impotenti possibiliterem , tanquam suscipiens verè defectum , commutationem négotiabitur :] Et hanc negotiationem in hoc confistere docet D. Thom. ut quod deft vni , alter supplet : hoc enim , licet non sit certum ; est tamen rationi satis congruum , maximè de fructu satisfactionis respondente suffragiis viuorum ; tum , ne satisfactions illæ priuent solo fructu , quo tamen tam multæ animæ in Purgatorio indigent : tum etiam , quia animæ illæ derelictæ , qua à nullis specialiter iuantur , merentur speciale fructum aliunde recipere : nullus autem commodiori , & faciliori modo applicari potest , quam ille .

2. Difficultas tamen existit, quomodo satisfactio-
nes illæ applicantur animabus indigentibus, & dere-
lictis; an scilicet, Deus ex misericordia, sola sua vo-
luntate, id praestet, vel alia ratione id fiat. Puto igit-
tur, Deum sola sua voluntate applicationem illam
non facere; quia in huiusmodi habet solum rationem
causæ vniuersalis, quæ proinde determinari debet ad
effectum per eaflam particularem; ideoque melius
dicendum est, Deum ad satisfactiones illas applican-
das aliis, determinari ad instar causæ vniuersalis; id-
que dupli capite, primum ab ipsis Beatis, quando,
scilicet, suffragia sunt pro animabus, quæ sunt in
Cœlo: dici enim potest, satisfactiones illas à viuis
per applicationem eis donatas illis animabus, quæ
illas, Deo annente ex misericordia, animabus magis
indigentibus & derelictis applicant: & his modis
videtur bonus: quia tamen non comprehendit satis-
factiones applicatas damnatis, qui eas non possunt
aliis applicare; ideo secundum dici potest, satisfactio-
nes illas à suffragantibus sic applicari. Defunctis ve-
casu, quo ijs, quibus specialiter applicant, non indi-
geant: voluntate quadam interpretationia, aut virtuali-
ti, intendant eas applicare animabus in Purgatorio
magis indigentibus, & derelictis. Et ideo, vt in simili
euentu non oriantur difficultates, obseruantur
est in praxi, quod adiutit Philippus de la Cruz in
Thesaur. Ecclesiæ, tract. 2. §. 6. num. 5. vbi sic ait:
[Deurian los Christianos, y fideles, todas las veces
que ofrecen Missas, Indulgencias, y otras cosas por
una alma, ofrecerlas con esta condicion determinada,
diziendo, que lo ofrece por tal, ó tal alma, si estan
en penas de Purgatorio, y sino estuieren por tal, ó
tal, ó tales, y faltando ellas, por otros, y sino por el
alma, que mayor necessidad tuviera: y asi con esta
succession siempre tendra objeto determinado, por-
que no suceda, que non ayendo menester el alma
aquej Sacrificio, ó Sacrificios, Bula, ó Bulas, ó In-
dulgencias, se buelen al tesoro de donde salieron y
asi conviene, que siempre se determine en particular
por quien fuere su voluntad, y gusto.] Ita ille, & bene
quidem.

3. Et tandem Lauorius de Indulg. part. 2. cap. 30.
num. 140. sic afferit: [Dices, si anima, pro qua sit suffragium, non sit in purgatorio, quibus suffragatur. Repondetur, vel suffragari illis, quibus intendit suffragans tacite, vel expressè, sive in genere, sive in specie, satis est enim, si applicet sibi coniunctis vel magis indigentibus; vel, si nemini applicatur, dispensabitur.